

Přehledně: Takto vláda změnila v noci život v Česku. Pustí lidi za hranice

NIKOLA ZWRTKOVÁ

23. 04. 2020 - 23:01

AKTUALIZOVÁNO • 6:07

Vláda oznámila, že ruší zákaz volného pohybu osob, pohyb bude venku možný až v deseti lidech. Změní se i podmínky pro lázně, vysoké školy a nemocnice. Podle vicepremiéra Jana Hamáčka chce také prodloužit nouzový stav.

Článek

Pod tlakem soudního rozhodnutí i veřejnosti, která volala po otevření hranic, vláda na svém čtvrtěčném zasedání proměnila kompletně pravidla v boji proti nákaze koronavirem v Česku. Opřela se přitom o zlepšující se epidemiologickou situaci. Ostatně za posledních 24 hodin hlásilo Ministerstvo zdravotnictví jen šest nových případů odhalených nakažených.

Kromě toho se dohodla také na tom, že požádá o prodloužení nouzového stavu. A to až do 25. května. Schvalovat záměr bude ale až na zítřejším zasedání.

Jednání vlády přímo ovlivnil Městský soud v Praze, který čtyři konkrétní opatření Ministerstva zdravotnictví označil za nezákonná. Šlo o dvě opatření k omezení volného pohybu osob a dvě týkající se maloobchodního prodeje. Tedy ta opatření z konce března, kdy vláda v tichosti upustila od vydávání opatření podle krizového zákona a šla cestou ministerských opatření dle zákona o ochraně zdraví. Tím se mimo jiné snažila vyhnout odpovědnosti za škody, které svými opatřeními způsobí.

Soud s účinností od 27. dubna tato čtyři opatření Ministerstva zdravotnictví zrušil. Nesouhlasil totiž s tím, že tak vláda učinila v rámci zákona o ochraně veřejného zdraví a nepoužila k tomu krizový zákon.

„Respektujeme verdikt soudu, který je přelomový. Budeme proti němu podávat kasační stížnost, protože by to měl posoudit Nejvyšší správní soud, aby byla vyjasněna otázka, jaká je reálná pravomoc Ministerstva zdravotnictví,“ uvedl ministr Adam Vojtěch s tím, že je rád, že soud konstatuje, že opatření ministerstva jsou efektivní a jen vyhlášena podle špatného zákona.

Soud vládě dal možnost překlopit tato opatření do krizového zákona, a to do 27. dubna. Vláda tak rozhodla rovnou ve čtvrtek. A řadu opatření výrazně upravila. Co tedy platí?

Pohyb venku povolen i v 10 lidech

To nejzásadnější je zrušení zákazu o volném pohybu osob. „Ale za určitých podmínek, které stanovíme. S tím, že vláda rozšířila počet osob, které mohou pobývat na veřejnosti na deset lidí,“ doplnil ministr zdravotnictví.

I dál platí výjimka u členů domácnosti anebo pracovních skupin. Změna je účinná od pátku 24. dubna.

Prudká změna postoje kabinetu, který dosud trval na tvrdých restrikcích, vyvolala kritické reakce. „Evidence based policy making (*politické rozhodování na základě měřitelných dat, pozn. redakce*) v přímém přenosu. Ještě v pondělí nemohl kadeřník ke klientům domů. Od zítra se může shromáždit až 10 lidí. Jako vědec se ptám - mohli bychom vidět podkladovou analýzu, na jejímž základě jsou činěna tato rozhodnutí?“ tweetovala těsně po vládní tiskovce rektorka Mendelovy univerzity a uznávaná ekonomka Danuše Nerudová.

Čtvrteční schůze vlády zároveň zakotvila rychlejší změny, které odpoledne oznámil vicepremiér Karel Havlíček. Má jít o rozšíření rozvolněných opatření plánované od pondělí 27. dubna.

Na zrychlený plán vlády na návrat do běžného režimu se podívejte v následujícím odkazu. Zjednodušeně řečeno téměř vše se posouvá o 14 dní dopředu. V pondělí tak mohou otevřít samostatné prodejny až do velikosti 2500 metrů čtverečních.

Restaurace plně otevřou už 25. května. Nákupní centra se podle aktuální vize pak otevřou dokonce o měsíc dřív, než bylo původně plánováno. I ke kadeřníkovi nebo kosmetičce budou moci Češi dříve.

Změna pro lázně, vysoké školy a lůžka v nemocnicích

Od 27. dubna vláda také umožňuje účast ve všech ročnících vysokých škol, ne jen závěrečných ročníků. Jiné termíny pro zahájení výuky na základních či středních školách se ale podle mluvčí ministerstva školství Anety Lednové neplánují.

„V tuto chvíli nejsou žádná další rozvolnění či posuny termínů dohodnuty,“ řekla Seznam Zprávám.

Tuto agendu totiž podle informací redakce má plně v gesci poradní skupina ministra Vojtěcha vedená epidemiologem Rastislavem Maďarem a vláda ji neřešila.

Další rozhodnutí vlády ukončuje operativní nákupy ministerstva od začátku května.

„Z našeho pohledu pominula krizová fáze, kdy ministerstvo muselo nakupovat ochranné prostředky operativně. Máme zásoby na dva měsíce dopředu, kdy tyto prostředky budeme do všech nutných míst dále rozvážet,“ dodal Adam Vojtěch.

Částečně se rozvolní i režim v lázních, ty budou moci začít znovu přijímat nové klienty. A po debatě s hejtmany krajů budou moci nemocnice snížit kapacitu vyhrazených lůžek pro pacienty s nemocí covid-19.

„Dosud muselo být vyhrazeno 60 lůžek na 100 tisíc obyvatel v každém kraji.

Epidemiologická situace se zlepšila, snižujeme povinnost držet tato lůžka na 10 lůžek na 100 tisíc obyvatel,“ vysvětlil Vojtěch s tím, že nemocnice se tak mohou vrátet k dalším neakutním zákrokům.

Pro návrat do Česka bude stačit negativní test

Změnou prošlo i cestování za hranice. A to přímo v souvislosti s rozvolněním pohybu osob. Neboli za hranice už je možné vyjet (tedy, pokud cestovatele vpustí daný stát) a pro návrat je potřeba dodržet nově nastavená pravidla.

Usnesení dává občanům České republiky možnost vyhnout se při návratu karanténě, pokud předloží maximálně čtyři dny starý negativní test na covid-19. Jinak musí absolvovat 14denní karanténu.

Život se zjednoduší i pendlerům. Těm končí povinnost vycestovat ve 14denním cyklu. Mohou za prací cestovat denně, jen musí ve 14denním intervalu absolvovat test na covid-19.

„Chceme lidem maximálně zjednodušit návrat do Česka. Možnost vyhnout se po předložení testu karanténě jsem prosazoval dlouhodobě jako opatření, které nám umožní pokračovat v postupném návratu do režimu před pandemií,“ uvedl ministr vnitra Jan Hamáček (ČSSD).

Cestovat každý den do země, kde studují, i zpět mohou nově také příhraniční studenti. Ti se vyhnou karanténě, když každých 14 dnů předloží při překročení hranic maximálně čtyři dny starý test.

Vláda zároveň rozšířila okruh cizinců, kteří mohou za jasně stanovených podmínek vstoupit na území Česka